

ври 1878 азъ надълго напомнихъ пакоститѣ, сторени на Ромъния отъ нейнитѣ фанариоти господари. И азъ свършвахъ статията си тъй: „Само спосебенъ българинъ, който напълно да сподѣля стремленията на болшинството жители, който да взима живо участие въ неговитѣ усилия за саморазвитие ще може да се ползува съ довѣрието и да работи за доброто на единъ народъ, когото всички съсъди гонятъ, защото всички му завиждатъ.“

4-о) Да нѣма турски гарнизони по границитѣ, да не стѣпва въ Източна Румелия кракътъ на османски войникъ.

Убѣдени въ правотата на нашитѣ искания по тия четири пункта, ние не оставихме на мира комисията. И по първитѣ два ние бѣхме честити да чуемъ подиръ нѣкоя недѣля, че нашитѣ викове не оставатъ безъ въздѣйствиe, че нашитѣ желанія не ще останатъ безъ удовлетворение. Благодарение особено на рускитѣ комисари ние по тѣхъ можахме да бждемъ спокойни. Колкото за третия пунктъ, ние сами помежду си не бѣхме съгласни. Когато азъ пледирахъ за българинъ генералъ-губернаторъ, като мислѣхъ, че ще се намѣри нѣкое лице, както и се намѣри, други мои съратници бѣха за генералъ-губернаторъ отъ западна Европа. Никакво подобно разногласие обаче не съществуваше относително до четвъртия пунктъ. И тъй като той бѣше най-важниятъ, ние по него всички се опълчихме, по него рекохме да употрѣбимъ всичкитѣ си усилия, като прибѣгнемъ въ случай на нужда и до най-рѣшителнитѣ сръдства.

Прѣди да пристѣпя да разкажа начина, по който ние прибѣгнахме до първото отъ тия рѣшителни сръдства, за необходимо считамъ да извлѣка отъ английскитѣ сини книги съобщеното тогава въ тѣхъ по тия гарнизони. Споредъ тѣхъ пакъ нашитѣ освободители първи виждатъ опасността и първи заговарятъ за нея. На 18 ноември 1878 съръ Хенри Дръмондъ Уолфъ, първиятъ английски комисаръ за изработване органическия уставъ, пише на лордъ Солзбери, че князь Церетелевъ ималъ единъ повѣрителенъ разговоръ съ него, въ който му казалъ, че той не се съмнѣвалъ, какво двѣтѣ Българии съ врѣме ще се съединятъ, но че Русия не желае да ускори това съединение или да прѣкрачи берлинския договоръ. „Подиръ това той ми каза, продължава Уолфъ, че населението на тая областъ ще приеме автономията, стига